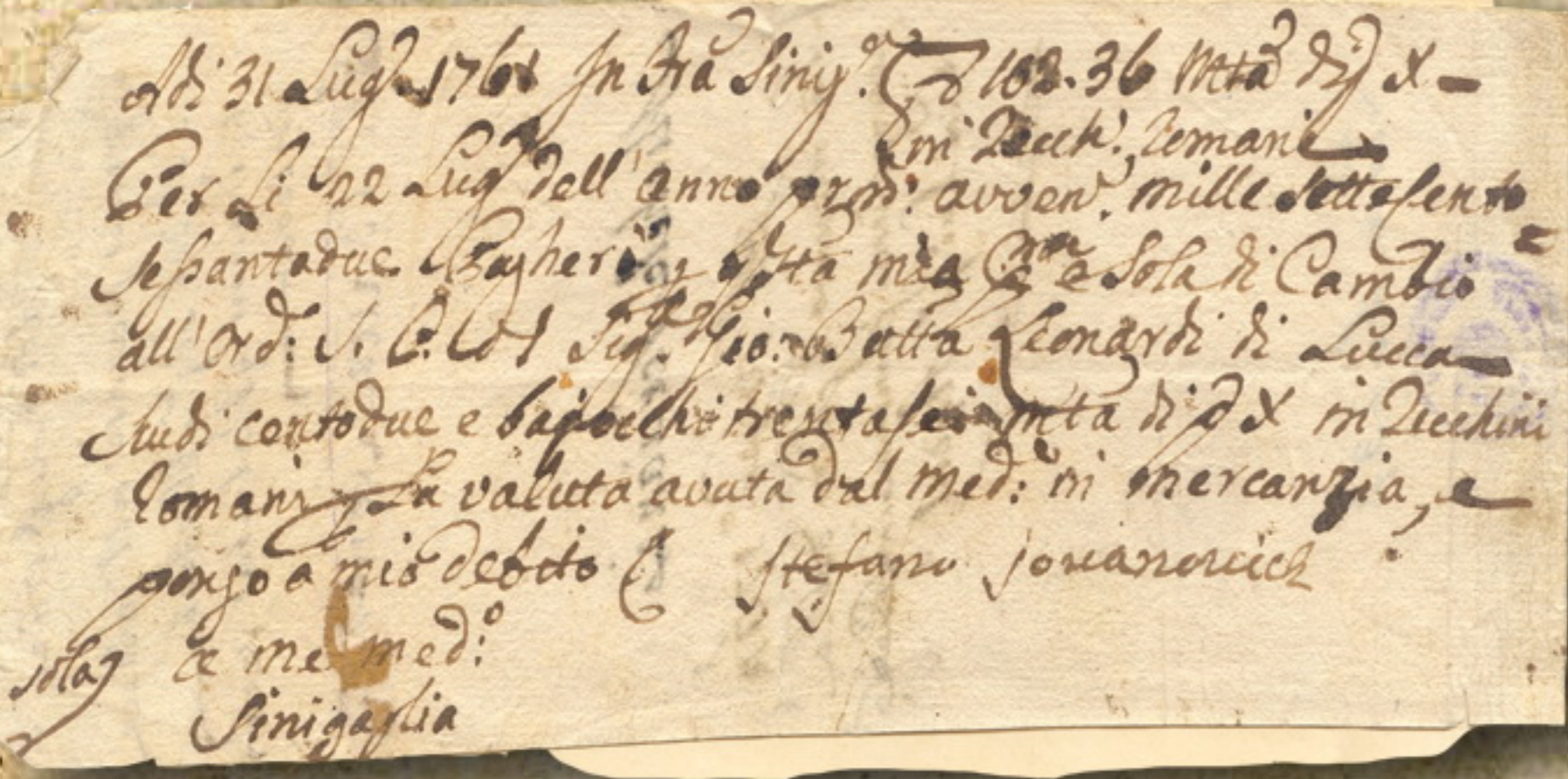

Povijest na zaslonu

Arhiv Bosne i Hercegovine u digitalnom dobu

Proces digitalizacije arhivskog gradiva u Arhivu Bosne i Hercegovine može se pratiti kroz tri četverogodišnje faze.

Prva faza počela je 2012. godine i trajala je do 2016. godine, kada je Arhiv kroz donaciju dobio prvu ozbiljniju IT opremu, koja je uključivala računare, skenere i jedan server. Projekt masovne digitalizacije u ovom periodu nije bio definiran, kao ni propisani standardi obrade odabranih dokumenata. Zbog toga, sa ove vremenske distance, posao koji je urađen djeluje kaotično. Skenirani su dokumenti za koje je tada procijenjeno da su najugroženiji i najvrjedniji, često u različitim razinama razlučivosti i neujednačenim formatima. Nije postojala baza podataka u koju bi se pohranjivali, niti metapodatci koji bi pratili dokument. Dio ovih skenova iskorišten je prilikom dizajniranja web stranice Arhiva, u pripremama izložbi, a postavljeni su i u računar koji je u čitaonici bio na raspolaganju istraživačima. Tijekom ovog perioda, obrađeno je preko 10000 dokumenata, ali nema sistematske obrade jednog određenog fonda, već je izbor vršen eklektički.

Mjenica trgovca Stefana Jovanovića iz 1761. godine (ABH, ZOP br. 737)

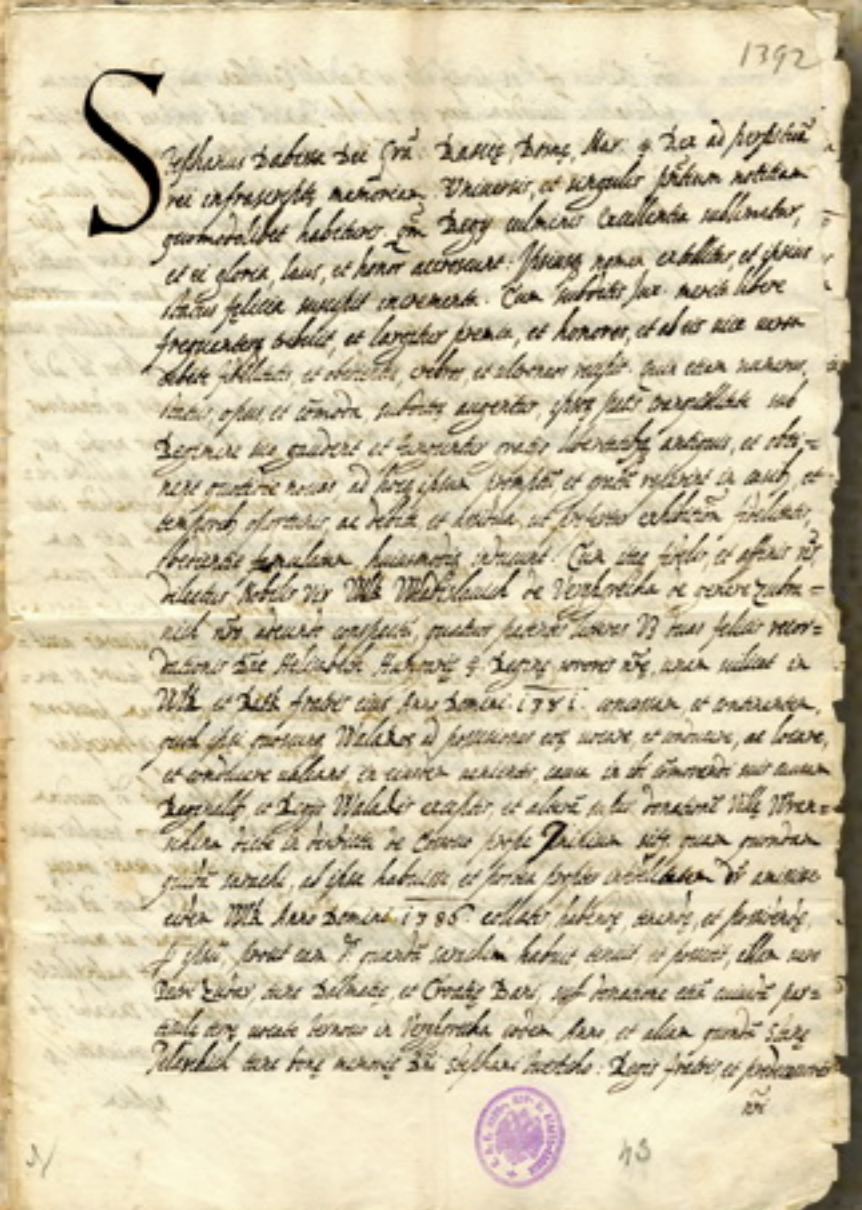

Skica za sindikalnu zastavu: Glavni radnički savez za BiH (1908) (ABH, ZOP br. 863)

Propusnica izdata tataru Mehmed-Agi za put iz Mostara u Carigrad 1845. godine (ABH, ZOP br. 544)

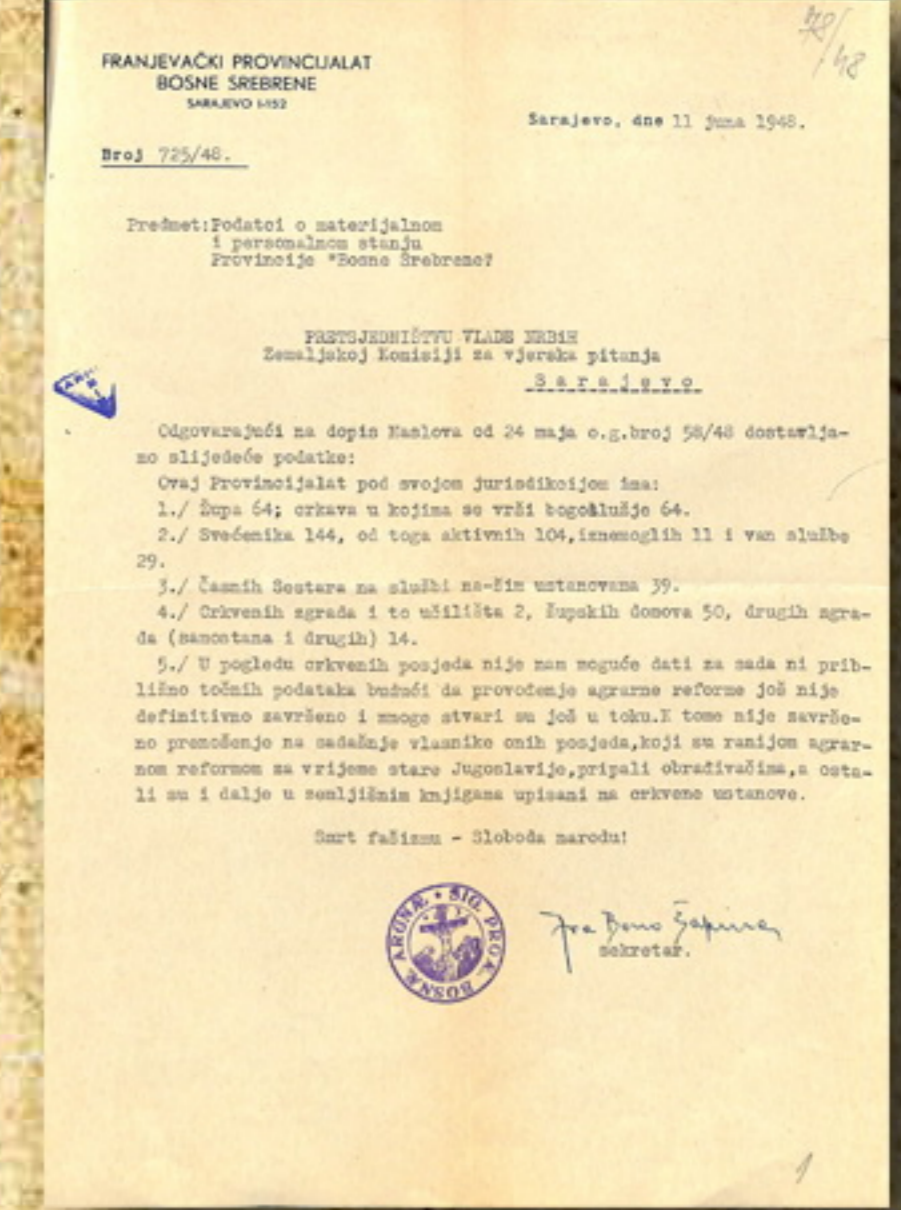
Drugu fazu od 2016. godine do 2020. godine karakterizira planski pristup i standardiziranje rada na skenerima. U suradnji sa Jefferson institutom pokrenut je pilot-projekt digitaliziranja jednog cjelokupnog fonda. Tom prilikom izabrana je Republička komisija za vjerska pitanja koja je djelovala 45 godina, počevši od 1945. Taj fond često je potraživan od istraživača, nije imao inventar i relativno je mali po obimu (120 arhivskih kutija). Jefferson institut je osigurao overhead skenere koje karakterizira kraće vrijeme obrade dokumenta i preinstalirani OCR program. Po prvi put su unošeni metapodatci (ISAD(G) i DublinCore) i korišten je server za pohranu. Digitalna kopija se čuva na D3 hard disku velikog kapaciteta. Paralelno sa spomenutima aktivnostima, arhivski tehničari su obučeni za rad na skenerima, kako bi periodično vršili snimanje fonda Zemaljske vlade i fotokopije dokumenata ranije preuzete sukcesijom iz Arhiva Jugoslavije.

Latinski prijepis povelje kralja Stjepana Dabiše iz 1395. godine (prijepis sa kraja XVI stoljeća), prva stranica

Zbirka dokumenata, pripremio Mehmed-bin Osman Stambolija (1794), oštećeno u požaru 2014. godine (ABH ZOP 652)

Republička Komisija za vjerska pitanja, (ABH, KVP, K1/48/725)

Treću fazu od 2020. godine do danas, karakterizira nabavka poluprofesionalne opreme i instaliranje baze podataka u server. Ponovo zahvaljujući donacijama, Arhiv je dobio Bookeye 4 skener, čime je znatno ubrzana tranzicija dokumenata iz analognog u digitalni format. Povećanje broja skenova tražilo je i implementaciju baze podataka. Trenutna baza podataka ADA2 je programirana kroz Drupal 7 distribucijski paket. ADA 2 može se lako konfigurirati, omogućava pretraživanje, posjeduje sistem revizije, metapodaci su prilagođeni na DublinCore, ima distribuciju procesa skeniranja tj. direktnu komunikaciju između svih djelatnika uključenih u faze digitalizacije. Veliki broj skeniranog gradiva periodično se preuzima iz Arhiva Jugoslavije u Beogradu, sukladno Sporazumu o sukcesiji, gdje je Arhiv Bosne i Hercegovine opremio prostoriju za digitaliziranje odabranog gradiva na licu mjesta. Više se ne digitaliziraju samo dokumenti, već i 3D predmeti poput pečata, štambilja, te razglednice, periodika, registri i sl.

Zbirka pečata i štambilja Arhiva Bosne i Hercegovine, Veliki Župan županije srijemske u Vukovaru

Propagandna razglednica iz Prvog svjetskog rata, Zemaljska Vlada, spašena iz požara, neutvrđena kutija u fondu

Periodika